

L'ànima partida de les bases indepes

«L'independentisme té un problema intern enorme (un més) si es consolida una bifurcació estratègica i de discurs entre realistes i radicals»

La política és sovint paradoxal. O potser som nosaltres que no acabem de comprendre prou bé el que passa. El món independentista aposta alhora pel realisme pragmàtic i pel radicalisme maximalista. Ho diu el tercer baròmetre del CEO d'enguany, que es va donar a conèixer la setmana passada. Segons la macroenquesta de l'Institut d'Opinió de la Generalitat, els partits que més podrien créixer a les properes eleccions catalanes serien ERC i la CUP, en detriment de JxCat, que podria arribar a perdre deu escons dels trenta-quatre que ara té al Parlament.

Els republicans -que serien l'opció més votada- podrien aconseguir quatre o sis escons més dels trenta-dos actuals mentre els cupaires -que ara són quatre diputats- se situarien en deu o onze, i recuperarien el pes que van assolir en les plebiscitàries del 2015. La foto del CEO convida a pensar, perquè mostra bones expectatives per a dues estratègies absolutament diferents, fins i tot incompatibles, de l'independentisme.

Com és sabut, després dels fets de la tardor passada, ERC ha fet una aposta per un independentisme de llarg recorregut que doni prioritat a eixamplar el suport social i assajar un aterratge pragmàtic en les polítiques concretes, sense aparcar la denúncia de la repressió; les bases del partit van avalar, en general, aquesta estratègia nova, però van introduir matisos de correcció, la qual cosa indica que els girs de fons necessiten temps i explicacions.

Per la seva part, la CUP continua, en teoria, dins del paradigma de l'unilateralisme i la desobediència, a l'espera d'una oportunitat per organitzar el que anomenen "desbordament popular", que faci efectiu el trencament amb l'Estat. El sondeig del CEO ens diu que les bases del sobiranisme semblen inclinades a premiar aquestes dues estratègies, certament impossibles de conjuminar.

Les bases del procés tenen l'ànima partida entre el gir realista d'ERC i el discurs de xoc que emet la CUP, formació que -recordem-ho- no té gens d'interès a facilitar la governabilitat de l'executiu presidit per Quim Torra, com va anunciar en el seu moment. Com es pot interpretar aquest fenomen tan desconcertant?

Potser trobarem alguna pista si ens deturem un moment en aquells que perden els vots que alimenten -en part- el creixement d'ERC i de la CUP, opcions que es beneficiarien també d'altres factors. La caiguda en vots i escons de JxCat que preveu l'enquesta del CEO castiga la força política que intenta mantenir una cama en la desobediència i una cama en el pragmatisme, la síntesi complicada que transmeti amb la mateixa intensitat el torcebraç èpic amb l'Estat i la necessitat d'assumir si us plau per força el marc autonòmic per defensar l'autogovern.

L'èxit mediàtic i jurídic de Carles Puigdemont des de l'exterior és aplaudit per la majoria del sobiranisme però no sembla ser un element que compensi prou la dissonància cognitiva que genera JxCat quan planteja accions desobedients que, finalment, no pot concretar o només pot fer-ho a mitges. El gust pel maximalisme retòric del president Torra tampoc hi ajuda, perquè a l'hora de la veritat els consellers de JxCat han de córrer per la mateixa pista estreta i precària en què ho fan els socis d'ERC. Grans frases i gestos constants de fermesa sense resultats acaben provocant més frustració. I pèrdua de credibilitat de qui els protagonitza.

La meva hipòtesi és que les bases sobiranistes demanen claredat. La claredat lligada a la rectificació estratègica que impulsa el partit de Junqueras o la claredat lligada a la insistència en una secessió unilateral basada en les mobilitzacions al carrer, que els cupaires mantenen. Triomfa

la claredat, en una direcció o altra. Les bases sobiranistes comencen a estar cansades que els fets i les paraules no lliguin, que es digui una cosa i se'n faci una altra.

JxCat sembla que és la formació que paga més car les contradiccions del procés, perquè és massa "inflamada" per als que volen realisme i massa "claudicant" per als que exigeixen plantar cara a l'Estat. El lideratge de Puigdemont, tot i el seu ascendent, queda tapat per aquesta ambigüïtat i per aquest dualisme. Caldrà veure si la Crida Nacional, un cop es posi en marxa, representa un canvi substancial en aquest sentit. Quina serà l'estratègia de la Crida? Competirà amb ERC per una relectura possibilista? Competirà amb la CUP per una línia rupturista basada en el carrer? Mantindrà la Crida un peu en cada actitud, com està fent JxCat?

Més enllà d'aquests interrogants, cal constatar que l'independentisme té un problema intern enorme (un més) si es consolida una bifurcació estratègica i de discurs entre realistes i radicals, en unes proporcions que podrien alterar-se en funció del panorama que sorgeixi després de la celebració dels judicis contra els dirigents empresonats. És més que probable que unes sentències dures donin aire als independentistes seduïts per xocar altre cop contra la paret, tot oblidant que el repte i l'objectiu compartit era i és saltar-la.